

DRAMMEN KOMMUNE

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 dep

0032 OSLO

Vår referanse
06/2147/7/KRSK

Arkivkode

014

Deres referanse

Dato

20.09.2006

HØRINGSUTTALELSE VEDR. ENDRINGER I VALGLOVEN

Vi viser til deres brev til kommunene ang. endringer i valgloven av 20. juni 2006. Valgstyret i Drammen behandlet saken i møte 19. september 2006. Valgstyret besluttet å oversende følgende høringsuttalelse:

Valgstyret i Drammen kommune slutter seg i hovedsak til departementets forslag om endringene i valgloven med unntak av følgende punkter:

1. Frist for mottak av forhåndsstemmer.
2. Krav til manuell foreløpig opptelling.
3. Krav til manuell kontrolltelling.

Når det gjelder høringnotatets spørsmål vedrørende publisering av meningsmålinger mener valgstyret at det ikke bør innføres ytterligere restriksjoner enn det som gjelder i dag.

Bakgrunn:

Ved gjennomføringen av stortingsvalget 2005 viste det seg at enkelte forhold rundt valgavviklingen ikke fungerte tilfredsstillende. Departementet foreslår således å endre valgloven på enkelte punkt, i den hensikt å redusere problemer som oppstod ved siste valg.

Endringsforslagene oppsummeres slik:

- Lovendringer som tar sikte på at antall forkastede stemmegivninger reduseres.
- Endring av frister for forhåndsstemmegivning, slik at flere stemmegivninger kommer fram i tide.
- Lovfestet plikt for kommunene til å sende ut valgkort.
- Forskyving av skjæringsdatoen for manntallsføring til 30. juni.

Service og informasjon

Engene 1, 3008 Drammen
Tlf: 03008, Faks: 32 04 66 05
www.drammen.kommune.no
Org. nr. 939 214 895

- Kvalitetssikring av opptelling av stemmesedler.
- Identifisering av velgere.

I tillegg ønsker KRD høringsinstansenes syn på regler som forbyr publisering av meningsmålinger de siste dagene før valget.

Vurdering av forslag til endringene i valgloven:

Rådmannen har gjennomgått høringsnotatet og foreslår at valgstyret i Drammen kommune gir Kommunal- og Regionaldepartementet tilbakemelding i tråd med saksutredningen.

I hovedsak støttes de tiltak som Kommunal- og regionaldepartementet foreslår av endringer i valgloven, jfr. høringsnotatet.

Det er allikevel enkelte endringer som rådmannen mener ikke vil være til hjelp ved valgavviklingen, som vil komplisere rutinene og som vil forhindre effektiviteten i valggjennomføringen. Nedenfor følger kommentarer vedrørende disse endringene.

1. Endring av tidspunkt for forhåndsstemmegivningen.

Stortingsvalget 2005 viste at en del forhåndsstemmer kom for sent frem til kommunene for å kunne godkjennes. Det foreslås å avslutte forhåndsstemmeperioden torsdagen før valgdagen. Endring av fristen for når forhåndstemmene skal komme kommunen i hende, for at forhåndstemmene skal bli godkjent, foreslås at endres fra kl. 20.00 valgdagen til kl. 20.00 tirsdagen etter valgdagen. Dette for å sikre at flest mulig stemmer kommer fram tidsnok til å kunne godkjennes. Valgsekretariatet mener at en slik endring vil medføre uønskede forsinkelser i den endelige opptellingen og unødig bruk av ressurser for å "vente" på disse, erfaringsmessig, få stemmene. Det foreslås heller at departementet inngår avtaler med Posten om å sende forhåndstemmene på en hurtig og trygg måte. Alternativt forslag er å avslutte forhåndsstemmeperioden noen dager tidligere enn det foreslås i høringsnotatet.

2. Manuell foreløpig opptelling

Departementet foreslår at foreløpig opptelling i utgangspunktet skal foregå manuelt. Dersom foreløpig og endelig opptelling skal foregå maskinelt må foreløpig opptelling gjennomføres med et annet system enn den endelige opptellingen.

Rådmannen mener at denne lovendringen kompliserer opptellingsprosedyrene unødig og vil være til hinder for en effektiv og mest mulig korrekt opptelling. Drammen kommune har benyttet maskinell opptelling (skanning) i forbindelse med endelig opptelling ved alle valgene siden 2001. Det er benyttet manuell foreløpig opptelling. Vår erfaring er at skannerløsningen er veldig pålitelig og har gitt et mer korrekt resultat enn ved den manuelle tellingen. Ved avvik har vi, ved etterkontroll, funnet tellefeil i den manuelle opptellingen. Den maskinelle tellingen har vært riktig.

Forslaget om å benytte to ulike edb-systemer, dersom foreløpig og endelig opptelling foretas maskinelt, vil være helt urealistisk å gjennomføre, både av praktiske, teknisk og økonomiske hensyn.

Ved bruk av ny teknologi er det viktig å fokusere på oppbygging av rett kompetanse, på gode rutiner og opplæring av telle- og kontrollpersonell. I tillegg til er det nødvendig med nøye lokal testing av systemet. Inntil det eventuelt foreligger sentrale sertifiserings- og godkjenningsordninger, er det viktig at lokalt IKT-personell involveres i stor grad, når det gjelder kommunenes

- utarbeiding av kravspesifikasjoner for valgsystem
- testing og risikovurdering av systemer og programmer
- rigging av utstyr
- opplæring i bruk av systemer og programmer
- utarbeiding av rutiner

3. Manuell kontrolltelling:

Det foreslås videre at dersom det foreligger et avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal kontrolltellingen foregå manuelt. En tredje manuell kontrolltelling betyr at også personrettinger og registreringer av slengere må gjøres manuelt. Det vil være et stort tilbakeskritt for de kommuner som i dag benytter elektroniske systemer til dette, og antas å føre til forsinkelser av valgoppgjøret.

Vurdering av publisering av meningsmålinger

I høringsnotatet ber departementet høringsinstansene om synspunkter om eventuelle restriksjoner med hensyn til publisering av meningsmålingene kan komme i strid med Grunnlovens regler om ytringsfrihet.

Det vises til Grunnlovens § 100 om ytringsfrihet. Ytringsfriheten skal verne tre grunnleggende prosesser: sannhetssøking, demokratiet og individets frie meningsdannelse. Valg er blant annet tuftet på demokratiske prinsipper om frihet og rettferdighet. Dersom slike prinsipper begrenses, vil det kunne være i strid med grunnlovens § 100.

Med vennlig hilsen

Kristin Thorud Skorpen
valgstyrets sekretær